

Režimy v záujme klímy,
životného prostredia a
dobrých životných
podmienok zvierat
„EKO-schémy“

On-line, 12. septembra 2022

Obsah

- ▶ Zlepšenie životných podmienok zvierat podporou pastevného chovu
- ▶ Celofarmová EKO-schéma pre podniky s podielom TTP a tráv alebo iných bylenných krmovín na ornej pôde do 50 % z celkovej plochy podniku
 - ▶ Základné informácie
 - ▶ Povinnosti na OP
 - ▶ Povinnosti na TTP
 - ▶ Povinnosti na TP
- ▶ Celofarmová EKO-schéma pre podniky s podielom TTP a tráv alebo iných bylenných krmovín na ornej pôde nad 50 % z celkovej plochy podniku
 - ▶ Základné informácie
 - ▶ Povinnosti na OP
 - ▶ Povinnosti na TTP
 - ▶ Povinnosti na TP

Welfare - Pasterbný chov

- ▶ Počas pasterbnej sezóny, minimálne od 1.5. do 31.10. (s výnimkou dní s nepriaznivými poveternostnými podmienkami) zabezpečiť pasenie minimálne 120 dní pre:
 - ▶ ovce a kozy samičieho pohlavia od 12 mesiacov veku
 - ▶ dojnice
 - ▶ Výnimky: napr. zvieratá krátko pred pôrodom a po pôrode, choré zvieratá, účasť na výstave/súťaži
- ▶ Počas pasterbnej sezóny, minimálne od 1.5. do 31.10. (s výnimkou dní s nepriaznivými poveternostnými podmienkami) zabezpečiť pasenie minimálne 150 dní pre:
 - ▶ jalovice od veku 12 mesiacov
 - ▶ Výnimky: napr. zvieratá krátko pred pôrodom, choré zvieratá, účasť na výstave/súťaži
- ▶ Základná potreba krmiva musí byť pokrytá pastvou + pasenie zvierat musí byť realizované podstatnú časť dňa (započítava sa aj čas presunu na pasienok)

Welfare - Pasterbný chov

- ▶ Viest' evidenciu o pasení
- ▶ Minimálny počet na vstup do záväzku: 1 DJ
- ▶ Platba sa poskytne najviac na počet zvierat k 1.5. príslušného roka podľa CEHZ - určí sa priemerný počet v období pasenia na základe denného stavu zvierat
- ▶ Náhrada zvierat bude možná (nevyžaduje sa v prípade dočasného presunu z chovu v trvaní najviac 14 dní)
- ▶ Retenčné obdobie: od 1.5. do 31.10. príslušného roka
- ▶ Systém bez žiadosti na zvieratá
- ▶ Sadzby:
 - ▶ dojnice: max. 321 EUR/DJ
 - ▶ mladý dobytok - jalovice: max. 129 EUR/DJ
 - ▶ ovce a kozy: max. 128 EUR/DJ

Welfare - Pasterbný chov

HD s čistým
podielom plemena
mäsového typu

Kód plemena	Plemeno
AA	Aberdeen Angus
AR	Aberdeen Red
AU	Aubrac
BA	Blonde d' Aquitaine
BB	Belgické modré (Belgian blue)
BR	Brahman
BS	Brangus
CI	Chianina
DX	Dexter
GA	Gasconne
GL	Galloway
HE	Hereford
HL	Highland
CH	Charolaise
L	Limousin
MA	Maine Anjou
PI	Piemontese
SB	Simentál bezrohý - výkrmový
SD	Maďarský stepný dobytok
SG	Santa Gertrudis
SH	Shorthorn
SL	Salers
SM	Simentál - mäsový
SR	Simentál rohatý - výkrmový
T	Tarantaise
U	Uckermarker
WG	Wagyu

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Základné informácie

- ▶ Dobrovoľná intervencia
- ▶ Platba na každý hektár na celú výmeru podniku a nie len na tie hektáre, kde sa EKO-schéma realizuje
- ▶ Obhospodaruje viac ako 10 ha
- ▶ 50% = TTP + trávny alebo iné bylinné krmoviny na OP
- ▶ Musí byť oprávnený na platbu BISS a EKO-schéma sa poskytuje najviac na výmeru oprávnenej na platbu BISS
- ▶ Vyňaté sú zalesnené plochy v rámci II. piliera SPP
- ▶ Chránené územie = chránené vtáčie územie + ÚEV
- ▶ Pozemok sa považuje za plochu nachádzajúcu sa chránenom území = ak sa najmenej 5% alebo 0,5 ha výmery poľnohospodárskeho pozemku nachádza v CHÚ

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na OP

- ▶ Zlepšenie štruktúry OP - min. na 25% výmery OP:
 - ▶ Aplikácia maštalného hnoja (min. 20 t/ha a max. 40 t/ha + do 12 hod. zapracovanie do pôdy)
 - ▶ Pestovanie medziplodín (osiatie do 30.9. + ponechanie min. 10 týždňov + zákaz hnojív a POR + nesmú byť mechanicky ani chemicky likvidované - slúžia výlučne pre potreby zeleného hnojenia) - vid' tabuľka
 - ▶ Aplikácia povoleného alebo certifikovaného kompostu (min. 20 t/ha a max. 75 t/ha + zapracovanie do pôdy bezodkladne po jeho aplikácii)
 - ▶ Aplikácia slamy
- ▶ Na rovnakej ploche je možné uplatniť jednotlivé postupy len 1x

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Môže obsahovať najviac 90% jednej z plodín

Názov plodiny	latinský
slovenský	Faba bona Medik.
bôb obyčajný	Sorghum bicolor (L.) Moench
cirok dvojfarebný	Trifolium alexandrinum L.
d'atelina egyptská	Trifolium pratense L.
d'atelina lúčna	Trifolium resupinatum L.
d'atelina obrátená	Trifolium repens L.
d'atelina plazivá	Trifolium incarnatum L.
d'atelina purpurová	Trifolium vesiculosum Savi
d'atelina mechúrikatá	Phacelia tanacetifolia Benth.
facélia vratičolistá	Phacelia congesta Hook.
facélia kalifornská	Sinapis alba L.
horčica biela	Pisum sativum L.
hrach siaty	Coriandrum sativum L.
koriander siaty	Festuca rubra subsp. rubra
kostrava červená výbežkatá	Festuca rubra subsp. commutata
kostrava červená trstnatá	Festuca brevipila
kostrava ovčia	Lotus corniculatus L.
ľadenec rožkatý	Camelina sativa (L.) Crantz
ľaničnik siaty	Medicago sativa L.
lucerna siata	Lupinus albus L.
lupína biela	Lupinus angustifolius L.
lupína úzkolistá	Lupinus luteus L.
lupína žltá	Lolium multiflorum Lam.
mätónoh mnohokvetý	Lolium perenne
mätónoh trváci	Daucus carota L.
mrkva obyčajná	Fagopyrum esculentum Moench
pohánka jedlá	Carthamus tinctorius L.
požlt farbiarsky	Panicum miliaceum L.
proso siate	Securigera varia (L.) Lassen
ranostajovec pestrý	Raphanus sativus L.
red'kev siata	Plantago lanceolata L.
skorocel kopijovitý	Malva neglecta Wallr.
slez nebadaný	Malva verticillata L.
slez praslenatý	Glycine max (L.) Merr.
sója fazuľová	Bromus secalinus L.
stoklas obilný	Onobrychis viciifolia Scop.
vičeneč vikolistý	Vicia villosa Roth
vika huňatá	Vicia pannonica Crantz
vika panónska	Vicia sativa L.
vika siata	Lepidium sativum L.
žerucha siata	

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na OP

- ▶ Neproduktívne plochy a prvky nad GAEC 8:
 - ▶ 1% výmery plochy OP mimo CHÚ (1,2% v roku 2024; 1,4% v roku 2025; 1,6% v roku 2026; 1,8% v roku 2027)
 - ▶ 3,5% výmery plochy OP v CHÚ
 - ▶ GAEC 8 pre účely EKO-schém ≠ GAEC 8 (4% - ÁNO ale 7% zahrňujúce medziplodiny a plodiny viažuce dusík - NIE)
 - ▶ Oprávnené sú plochy a prvky podľa GAEC 8 (úhor s porastom, terasa, živý plot, solitér, stromoradie, skupina stromov, húština v poli, malý rybník, malá mokrad', nárazníková zóna, medza, potok) + iné prvky ktoré sú súčasťou hektára oprávneného na podporu (bylinné políčka, priekopy)
 - ▶ Oprávnenou neproduktívnou plochou je aj biopás vytvorený pre účely EKO-schémy
 - ▶ Uplatnenie váhových faktorov (pokiaľ nie je určený, platí 1) - vid' tabuľka

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na OP

Prvky a plochy	Váhový faktor
Pôda ležiaca úhorom s porastom	1
Terasy	1
Živé ploty	2
Samostatne stojaci strom	1,5
Stromy v rade	2
Skupina stromov Húštiny v poli	1,5
Medza	1,5
Malé rybníky	1,5
Malé mokrade	1,5
Potoky	2
Nárazníkové zóny	1,5

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na OP

- ▶ Neproduktívne plochy a prvky nad GAEC 8:
 - ▶ Min. 10% neproduktívnych plôch vytvorených v rámci EKO-schémy musí byť súvisle obsiate zmesami pre opelovače (plochy založiť do 30.4. + ponechať do 30.9.; počas uvedeného obdobia sa plochy nekosia a nemulčujú; viacročné založené porasty sa kosia a/alebo mulčujú od 30.9. do 31.3. nasledujúceho roka; plochu možno ponechať na rovnakom mieste viac rokov po sebe) - vid' tabuľka
 - ▶ Pri obhospodarovaní je zakázané používať hnojivá a POR (hnojivá jedine pred založením neproduktívnej plochy) + pri plochách ležiacich úhorom s porastom sú vylúčené agrotechnické zásahy od 1.4. do 31.7. resp. od založenia úhoru do 31.7.
 - ▶ Pravidlá platia pre všetky neproduktívne plochy (tzn. GAEC 8 + EKO-schéma)
 - ▶ Výnimky z povinnosti dodržiavania
 - ▶ Je na rozhodnutí poľnohospodára, kde a v akej forme neproduktívne plochy a prvky v rámci podniku vyčlení (s výnimkou alternatívy pre zavláňované plochy) - je však povinný dodržať stanovené % pre pozemky mimo CHÚ a pozemky v CHÚ a toto % vyčleniť vo vzťahu k príslušným typom pozemkov (alebo všetky vyčleniť len v CHÚ)

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na OP

Zmes musí obsahovať:

- min. 3 plodiny zo skupiny č. 1 zodpovedajúce podielu v zmesi 40%
- min. 4 plodiny zo skupiny č. 2 zodpovedajúce podielu v zmesi 50%
- min. 1 plodinu zo skupiny č. 3 zodpovedajúce podielu v zmesi 10%

Názov plodiny			
	slovenský	latinský	
	Jednoročné zmesi		
1. skupina	d'atelina egyptská	Trifolium alexandrinum L.	
	d'atelina purpurová	Trifolium incarnatum L.	
	d'atelina obrátená	Trifolium resupinatum L.	
	d'atelina mechúrikatá	Trifolium vesiculosum Savi	
	hrach siaty	Pisum sativum L.	
	lupina biela	Lupinus albus L.	
	lupina úzkolistá	Lupinus angustifolius L.	
	lupina žltá	Lupinus luteus L.	
	vika huňatá	Vicia villosa Roth	
	vika panónska	Vicia pannonica Crantz	
	vika siata	Vicia sativa L.	
	vtáčia noha siata	Ornithopus sativus	
	2. skupina	pohánka jedlá	Fagopyrum esculentum Moench
		borák lekársky	Borago officinalis L.
facélia vratičolistá		Phacelia tanacetifolia Benth.	
facélia kalifornská		Phacelia congesta Hook.	
horčica biela		Sinapis alba L.	
lan siaty		Linum usitatissimum L.	
laničnik siaty		Camelina sativa (L.) Crantz	
požlt farbiarsky		Carthamus tinctorius L.	
slnecnica ročná		Helianthus annuus L.	
skorocel kopijovitý		Plantago lanceolata L.	
benedikt lekársky		Cnicus benedictus L.	
nechtík lekársky		Calendula officinalis L.	
nevädza poľná		Cyanus segetum Hill	
red'kev siata		Raphanus sativus L.	
3. skupina	fenikel obyčajný	Foeniculum vulgare Mill.	
	kôpor voňavý	Anethum graveolens L.	
	koriander siaty	Coriandrum sativum L.	
	rasca lúčna	Carum carvi L.	

Celofarmová EKO-schéma < 50% Povinnosti na OP

Použité môžu byť plochy:

- OP ležiaca úhorom s porastom
- bylinné políčka
- biopásy vytvorené v rámci „Maximálna výmera parcely“
- dodatočné neproduktívne plochy na ploche so závlahami

	Viacročné zmesi	
1. skupina	d'atelina lúčna	Trifolium pratense L.
	d'atelina plazivá	Trifolium repens L.
	komonica lekárska	Melilotus officinalis (L.) Pall.
	ľadenec rožkatý	Lotus corniculatus L.
	lucerna d'atelinová	Medicago lupulina
	lucerna siata	Medicago sativa L.
	ranostajovec pestrý	Securigera varia (L.) Lassen
	sekernica vencová	Hedysarum coronarium L.
	vičeneč vikolistý	Onobrychis viciifolia Scop.
	vika huňatá	Vicia villosa Roth
	2. skupina	pohánka jedlá
ramtila abesínska		Guizotia abyssinica (L. fil.) Cass.
slez nebadaný		Malva neglecta Wallr.
slez praslenatý		Malva verticillata L.
druhy rodu šalvia		Salvia spp.
facélia vratičolistá		Phacelia tanacetifolia Benth.
facélia kalifornská		Phacelia congesta Hook.
borák lekársky		Borago officinalis L.
horčica biela		Sinapis alba L.
skorocel kopijovitý		Plantago lanceolata L.
red'kev siata		Raphanus sativus L.
pupalka dvojročná		Oenothera biennis
nechtík lekársky		Calendula officinalis L.
nevädza polná		Cyanus segetum Hill
fenikel obyčajný		Foeniculum vulgare Mill.
bedrovník lomikameňový		Pimpinella saxifraga L.
3. skupina		koriander siaty
	kôpor voňavý	Anethum graveolens L.
	mrkva obyčajná	Daucus carota L.
	paštrnák siaty	Pastinaca sativa L.
	petržlen záhradný	Petroselinum crispum (Mill.) A. W. Hill

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na OP

- ▶ Maximálna výmera parcely:
 - ▶ Max. 50 ha mimo CHÚ - inak povinnosť rozčleniť biopásom
 - ▶ Max. 20 ha v CHÚ - inak povinnosť rozčleniť biopásom
 - ▶ Bez ohľadu na počet pestovaných plodín
 - ▶ Šírka biopásu deliaceho parcely min. 12 m (max. odchýlka 5%)
 - ▶ Výmera biopásu musí dosahovať min. 0,5% z výmery rozčlenenej OP
 - ▶ Biopás založený do 30.4. a súvisle tvorený d'atelinovo-trávnymi alebo trávovito-bylinnými a/alebo bylinnými zmesami/miešankami (príp. zmesami pre opel'ovače)
 - ▶ Za zmes sa považuje zmes, ktorá obsahuje najviac 90% jednej z plodín
 - ▶ Postupné zakladanie biopásov (zvyšok úhor s porastom):
 - ▶ 2023 - najviac 2/3 biopásov ako úhor s porastom
 - ▶ 2024 - najviac 1/3 biopásov ako úhor s porastom
 - ▶ 2025 - všetky biopásky tvorené zmesami/miešankami

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na OP

- ▶ Maximálna výmera parcely:
 - ▶ Biopás obhospodarovať spôsobom zabráňujúcim rozširovaniu samonáletov drevín, odstraňovanie invázných druhov rastlín a húževnatých burín; kosiť max. 2x ročne; prvá kosba najskôr od 23.6., druhá kosba najskôr 2 mesiace po prvej kosbe
 - ▶ Na biopáse zákaz používania POR a hnojív
 - ▶ Biopás môže byť na ploche aj viac rokov (charakter OP sa nemení)
 - ▶ Čo sa odpočítava od plochy pozemku, ktorý sa má členiť:
 - ▶ Úhor s porastom (obhospodarovaný podľa pravidiel EKO-schému)
 - ▶ Trávy alebo iné bylinné krmoviny na OP
 - ▶ Viacročné krmoviny
 - ▶ Zavlažované plochy OP - povinnosť na tomto pozemku vyčleniť súvislú plochu tvorenú úhoru s porastom alebo bylinným poličkom vo výmere 1% daného poľnohospodárskeho pozemku (plochu založiť do 30.4.) a max. do výmery nezavlažovanej plochy

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na OP

- ▶ Maximálna výmera parcely:
 - ▶ Alternatíva v CHÚ na úrovni 50 ha: min. 4% OP v CHÚ osiat' d'atelinovo-trávnymi a/alebo trávovito-bylinnými miešankami/zmesou:
 - ▶ Plochu udržiavať počas pastevej sezóny pasením HD, OV, KO a/alebo koní v období najmenej od 1.6. do 30.9. na úrovni priemerného zaťaženia min. 0,5 DJ/ha (výnimka pre prvé 2 roky od osevu novo zatravněných plôch - v takomto prípade sa plocha obhospodaruje spôsobom obhospodarovania plochy OP vhodnej na pestovanie plodín, ale ležiacej úhorom)
 - ▶ Podmienka plnenia zaťaženia
 - ▶ Povinnosť vedenia evidencie pasenia
 - ▶ Vo vzťahu k predmetnej ploche nie je potrebné plniť podmienku „Neproduktívne plochy a prvky nad GAEC 8“ (výmera biopásu sa do požadovaných 4% nezapočítava) - plocha OP v CHÚ, vo vzťahu ku ktorej sa realizuje zatravněnie, sa nezapočítava do výmery z ktorej sa vypočíta podiel na účely postupu „Neproduktívne plochy a prvky nad GAEC 8“
 - ▶ Postup nie je možné vykonávať na zatravněnej OP v rámci „Environmentálnych, klimatických a iných záväzkov týkajúcich sa hospodárenia“
 - ▶ Bez zmeny charakteru OP
 - ▶ Povolený nevyhnutný prejazd poľnohospodárskej techniky na obvyklých miestach

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na TTP

- ▶ Odložený termín kosenia:
 - ▶ Min. 10% plôch TTP kosit' v odloženom termíne (kosenie vykonať najneskôr do 15.9.)
 - ▶ 94 - 600 m n. m. kosenie: riadny termín do 22.6., odložený termín od 23.6.
 - ▶ > 601 m n. m. kosenie: riadny termín do 31.7., odložený termín od 1.8.
 - ▶ Odstup min. 30 dní medzi realizáciou kosenia v prvom termíne a kosenia v odloženom termíne
 - ▶ Je na rozhodnutí poľnohospodára kde v rámci podniku vyčlení plochy kosené v odloženom termíne - pasenie HZ je možné realizovať po realizácii kosenia
 - ▶ Alternatíva pasenia: min. 10% plôch TTP pasených (HD, OV, KO a/alebo kone) - dodržanie termínu pre minimálnu údržbu (31.7.) + min. 3% odložené kosenie na nepasenej ploche
 - ▶ Povinnosť dodržiavať zaťaženie: min. 0,3 DJ/ha
 - ▶ Viest' evidenciu o pasení
 - ▶ % výmery, na ktorej sa realizuje odložené kosenie sa vypočíta z plochy, na ktorej sa nerealizuje pasenie ako hlavná operácia

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na TP

- ▶ **Zatrávnenie medziradia:**
 - ▶ Zabezpečenie celoročného zeleného krytu plochy min. každého druhého medziradia viníc, sádov, chmeľníc plodinami alebo ich zmesami - vid' tabuľka
 - ▶ Obhospodarovanie plochy medziradií (kosenie, pasenie, mulčovanie)
 - ▶ V zatrávnených medziradiach zákaz použitia herbicídu
- ▶ **Vhodné obhospodarovanie plôch rýchlorastúcich drevín:**
 - ▶ Vo vegetačnom období vykonať najmenej 2x ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov bez použitia POR

Celofarmová EKO-schéma < 50%

Povinnosti na TP

Názov plodiny	latinský
slovenský	
d'atelina egyptská	Trifolium alexandrinum L.
d'atelina lúčna	Trifolium pratense L.
d'atelina obrátená	Trifolium resupinatum L.
d'atelina plazivá	Trifolium repens L.
d'atelina purpurová	Trifolium incarnatum L.
d'atelina mechúrikatá	Trifolium vesiculosum Savi
facélia vratičolistá	Phacelia tanacetifolia Benth.
facélia kalifornská	Phacelia congesta Hook.
horčica biela	Sinapis alba L.
kostrava červená výbežkatá	Festuca rubra subsp. rubra
kostrava červená trstnatá	Festuca rubra subsp. commutata
kostrava drsnolistá	Festuca brevipila
kostrava ovčia	Festuca ovina
ľadenec rožkatý	Lotus corniculatus L.
ľaničnik siaty	Camelina sativa (L.) Crantz
lipnica lúčna	Poa pratensis L.
lucerna siata	Medicago sativa L.
lucerna d'atelinová	Medicago lupulina
mätonoh mnohokvetý	Lolium multiflorum Lam.
mätonoh trváci	Lolium perenne
mrkva obyčajná	Daucus carota L.
nevädza poľná	Cyanus segetum Hill)
pohánka jedlá	Fagopyrum esculentum Moench
ranostajovec pestrý	Securigera varia (L.) Lassen
red'kev siata	Raphanus sativus L.
skorocel kopijovitý	Plantago lanceolata L.
slez nebadaný	Malva neglecta Wallr.
slez praslenatý	Malva verticillata L.
vičenek vikolistý	Onobrychis viciifolia Scop.
psinček	Agrostis

Celofarmová EKO-schéma < 50%

▶ Sadzba:

- ▶ mimo chránených území: 59 EUR/ha
- ▶ chránené územia: 92 EUR/ha

Ďakujem za pozornosť

Ing. Andrej Gajdoš

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

Základné informácie

- ▶ Dobrovoľná intervencia
- ▶ Platba na každý hektár na celú výmeru podniku a nie len na tie hektáre, kde sa EKO-schéma realizuje
- ▶ Obhospodaruje viac ako 10 ha
- ▶ 50% = TTP + trávny alebo iné bylinné krmoviny na OP
- ▶ Musí byť oprávnený na platbu BISS a EKO-schéma sa poskytuje najviac na výmeru oprávnenej na platbu BISS
- ▶ Vyňaté sú zalesnené plochy v rámci II. piliera SPP

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

Povinnosti na OP

- ▶ Zlepšenie štruktúry OP - min. na 25% výmery OP:
 - ▶ Aplikácia maštalného hnoja (min. 20 t/ha a max. 40 t/ha + do 12 hod. zapracovanie do pôdy)
 - ▶ Pestovanie medziplodín (osiatie do 30.9. + ponechanie min. 10 týždňov + zákaz hnojív a POR + nesmú byť mechanicky ani chemicky likvidované - slúžia výlučne pre potreby zeleného hnojenia) - vid' tabuľka
 - ▶ Aplikácia povoleného alebo certifikovaného kompostu (min. 20 t/ha a max. 75 t/ha + zapracovanie do pôdy bezodkladne po jeho aplikácii)
 - ▶ Aplikácia slamy
- ▶ Na rovnakej ploche je možné uplatniť jednotlivé postupy len 1x

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

Môže obsahovať najviac 90% jednej z plodín

Názov plodiny	latinský
slovenský	Faba bona Medik.
bôb obyčajný	Sorghum bicolor (L.) Moench
cirok dvojfarebný	Trifolium alexandrinum L.
d'atelina egyptská	Trifolium pratense L.
d'atelina lúčna	Trifolium resupinatum L.
d'atelina obrátená	Trifolium repens L.
d'atelina plazivá	Trifolium incarnatum L.
d'atelina purpurová	Trifolium vesiculosum Savi
d'atelina mechúrikatá	Phacelia tanacetifolia Benth.
facélia vratičolistá	Phacelia congesta Hook.
facélia kalifornská	Sinapis alba L.
horčica biela	Pisum sativum L.
hrach siaty	Coriandrum sativum L.
koriander siaty	Festuca rubra subsp. rubra
kostrava červená výbežkatá	Festuca rubra subsp. commutata
kostrava červená trstnatá	Festuca brevipila
kostrava ovčia	Lotus corniculatus L.
ľadenec rožkatý	Camelina sativa (L.) Crantz
ľaničnik siaty	Medicago sativa L.
lucerna siata	Lupinus albus L.
lupína biela	Lupinus angustifolius L.
lupína úzkolistá	Lupinus luteus L.
lupína žltá	Lolium multiflorum Lam.
mätónoh mnohokvetý	Lolium perenne
mätónoh trváci	Daucus carota L.
mrkva obyčajná	Fagopyrum esculentum Moench
pohánka jedlá	Carthamus tinctorius L.
požlt farbiarsky	Panicum miliaceum L.
proso siate	Securigera varia (L.) Lassen
ranostajovec pestrý	Raphanus sativus L.
reďkev siata	Plantago lanceolata L.
skorocel kopijovitý	Malva neglecta Wallr.
slez nebadaný	Malva verticillata L.
slez praslenatý	Glycine max (L.) Merr.
sója fazuľová	Bromus secalinus L.
stoklas obilný	Onobrychis viciifolia Scop.
vičeneč vikolistý	Vicia villosa Roth
vika huňatá	Vicia pannonica Crantz
vika panónska	Vicia sativa L.
vika siata	Lepidium sativum L.
žerucha siata	

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

Povinnosti na OP

- ▶ Neproduktívne plochy a prvky nad GAEC 8:
 - ▶ 1% výmery plochy OP (1,2% v roku 2024; 1,4% v roku 2025; 1,6% v roku 2026; 1,8% v roku 2027)
 - ▶ GAEC 8 pre účely EKO-schém \neq GAEC 8 (4% - ÁNO ale 7% zahrňujúce medziplodiny a plodiny viažuce dusík - NIE)
 - ▶ Oprávnené sú plochy a prvky podľa GAEC 8 (úhor s porastom, terasa, živý plot, solitér, stromoradie, skupina stromov, húština v poli, malý rybník, malá mokrad', nárazníková zóna, medza, potok) + iné prvky ktoré sú súčasťou hektára oprávneného na podporu (bylinné políčka, priekopy)
 - ▶ Oprávnenou neproduktívnou plochou je aj biopás vytvorený pre účely EKO-schémy
 - ▶ Uplatnenie váhových faktorov (pokiaľ nie je určený, platí 1) - vid' tabuľka

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$ *Povinnosti na OP*

Prvky a plochy	Váhový faktor
Pôda ležiaca úhorom s porastom	1
Terasy	1
Živé ploty	2
Samostatne stojaci strom	1,5
Stromy v rade	2
Skupina stromov Húštiny v poli	1,5
Medza	1,5
Malé rybníky	1,5
Malé mokrade	1,5
Potoky	2
Nárazníkové zóny	1,5

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

Povinnosti na OP

- ▶ Neproduktívne plochy a prvky nad GAEC 8:
 - ▶ Min. 10% neproduktívnych plôch vytvorených v rámci EKO-schémy musí byť súvisle obsiate zmesami pre opelovače (plochy založiť do 30.4. + ponechať do 30.9.; počas uvedeného obdobia sa plochy nekosia a nemulčujú; viacročné založené porasty sa kosia a/alebo mulčujú od 30.9. do 31.3. nasledujúceho roka; plochu možno ponechať na rovnakom mieste viac rokov po sebe) - vid' tabuľka
 - ▶ Pri obhospodarovaní je zakázané používať hnojivá a POR (hnojivá jedine pred založením neproduktívnej plochy) + pri plochách ležiacich úhorom s porastom sú vylúčené agrotechnické zásahy od 1.4. do 31.7. resp. od založenia úhoru do 31.7.
 - ▶ Pravidlá platia pre všetky neproduktívne plochy (tzn. GAEC 8 + EKO-schéma)
 - ▶ Výnimky z povinnosti dodržiavania
 - ▶ Je na rozhodnutí poľnohospodára, kde a v akej forme neproduktívne plochy a prvky v rámci podniku vyčlení (s výnimkou alternatívy pre zavlažované plochy)

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$ Povinnosti na OP

Zmes musí obsahovať:

- min. 3 plodiny zo skupiny č. 1 zodpovedajúce podielu v zmesi 40%
- min. 4 plodiny zo skupiny č. 2 zodpovedajúce podielu v zmesi 50%
- min. 1 plodinu zo skupiny č. 3 zodpovedajúce podielu v zmesi 10%

Názov plodiny			
	slovenský	latinský	
	Jednoročné zmesi		
1. skupina	d'atelina egyptská	Trifolium alexandrinum L.	
	d'atelina purpurová	Trifolium incarnatum L.	
	d'atelina obrátená	Trifolium resupinatum L.	
	d'atelina mechúrikatá	Trifolium vesiculosum Savi	
	hrach siaty	Pisum sativum L.	
	lupína biela	Lupinus albus L.	
	lupína úzkolistá	Lupinus angustifolius L.	
	lupína žltá	Lupinus luteus L.	
	víka huňatá	Vicia villosa Roth	
	víka panónska	Vicia pannonica Crantz	
	víka siata	Vicia sativa L.	
	vtáčia noha siata	Ornithopus sativus	
	2. skupina	pohánka jedlá	Fagopyrum esculentum Moench
		borák lekársky	Borago officinalis L.
facélia vratičolistá		Phacelia tanacetifolia Benth.	
facélia kalifornská		Phacelia congesta Hook.	
horčica biela		Sinapis alba L.	
lan siaty		Linum usitatissimum L.	
laničnik siaty		Camelina sativa (L.) Crantz	
požlt farbiarsky		Carthamus tinctorius L.	
slničnica ročná		Helianthus annuus L.	
skorocel kopijovitý		Plantago lanceolata L.	
benedikt lekársky		Cnicus benedictus L.	
nechtík lekársky		Calendula officinalis L.	
nevädza poľná		Cyanus segetum Hill	
red'kev siata		Raphanus sativus L.	
3. skupina	fenikel obyčajný	Foeniculum vulgare Mill.	
	kôpor voňavý	Anethum graveolens L.	
	koriander siaty	Coriandrum sativum L.	
	rasca lúčna	Carum carvi L.	

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$ Povinnosti na OP

Použité môžu byť plochy:

- OP ležiaca úhorom s porastom
- bylinné políčka
- biopásy vytvorené v rámci „Maximálna výmera parcely“
- dodatočné neproduktívne plochy na ploche so závlahami

	Viacročné zmesi	
1. skupina	d'atelina lúčna	Trifolium pratense L.
	d'atelina plazivá	Trifolium repens L.
	komonica lekárska	Melilotus officinalis (L.) Pall.
	ľadec rožkatý	Lotus corniculatus L.
	lucerna d'atelinová	Medicago lupulina
	lucerna siata	Medicago sativa L.
	ranostajovec pestrý	Securigera varia (L.) Lassen
	sekernica vencová	Hedysarum coronarium L.
	vičeneč vikolistý	Onobrychis viciifolia Scop.
	vika huňatá	Vicia villosa Roth
	2. skupina	pohánka jedlá
ramtila abesínska		Guizotia abyssinica (L. fil.) Cass.
slez nebadaný		Malva neglecta Wallr.
slez praslenatý		Malva verticillata L.
druhy rodu šalvia		Salvia spp.
facélia vratičolistá		Phacelia tanacetifolia Benth.
facélia kalifornská		Phacelia congesta Hook.
borák lekársky		Borago officinalis L.
horčica biela		Sinapis alba L.
skorocel kopijovitý		Plantago lanceolata L.
reďkev siata		Raphanus sativus L.
pupalka dvojročná		Oenothera biennis
nechtík lekársky		Calendula officinalis L.
nevädza polná		Cyanus segetum Hill
fenikel obyčajný		Foeniculum vulgare Mill.
bedrovník lomikameňový		Pimpinella saxifraga L.
koriander siaty		Coriandrum sativum L.
3. skupina	kôpor voňavý	Anethum graveolens L.
	mrkva obyčajná	Daucus carota L.
	paštrnák siaty	Pastinaca sativa L.
	petržlen záhradný	Petroselinum crispum (Mill.) A. W. Hill

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

Povinnosti na OP

- ▶ Maximálna výmera parcely:
 - ▶ Max. 50 ha - inak povinnosť rozčleniť biopásom
 - ▶ Bez ohľadu na počet pestovaných plodín
 - ▶ Šírka biopásu deliaceho parcely min. 12 m (max. odchýlka 5%)
 - ▶ Výmera biopásu musí dosahovať min. 0,5% z výmery rozčlenenej OP
 - ▶ Biopás založený do 30.4. a súvisle tvorený d'atelinovo-trávnymi alebo trávovito-bylinnými a/alebo bylinnými zmesami/miešankami (príp. zmesami pre opel'ovače)
 - ▶ Za zmes sa považuje zmes, ktorá obsahuje najviac 90% jednej z plodín
 - ▶ Postupné zakladanie biopásov (zvyšok úhor s porastom):
 - ▶ 2023 - najviac 2/3 biopásov ako úhor s porastom
 - ▶ 2024 - najviac 1/3 biopásov ako úhor s porastom
 - ▶ 2025 - všetky biopásy tvorené zmesami/miešankami

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

Povinnosti na OP

- ▶ Maximálna výmera parcely:
 - ▶ Biopás obhospodarovať spôsobom zabráňujúcim rozširovaniu samonáletov drevín, odstraňovanie inváznych druhov rastlín a húževnatých burín; kosiť max. 2x ročne; prvá kosba najskôr od 23.6., druhá kosba najskôr 2 mesiace po prvej kosbe
 - ▶ Na biopáse zákaz používania POR a hnojív
 - ▶ Biopás môže byť na ploche aj viac rokov (charakter OP sa nemení)
 - ▶ Čo sa odpočítava od plochy pozemku, ktorý sa má členiť:
 - ▶ Úhor s porastom (obhospodarovaný podľa pravidiel EKO-schému)
 - ▶ Trávy alebo iné bylinné krmoviny na OP
 - ▶ Viacročné krmoviny
 - ▶ Zavlažované plochy OP - povinnosť na tomto pozemku vyčleniť súvislú plochu tvorenú úhoru s porastom alebo bylinným poličkom vo výmere 1% daného poľnohospodárskeho pozemku (plochu založiť do 30.4.) a max. do výmery nezavlažovanej plochy
 - ▶ Povolený nevyhnutný prejazd poľnohospodárskej techniky na obvyklých miestach

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

Povinnosti na TTP

- ▶ Odložený termín kosenia:
 - ▶ Min. 15% plôch TTP kosit' v odloženom termíne (kosenie vykonať najneskôr do 15.9.)
 - ▶ 94 - 600 m n. m. kosenie: riadny termín do 22.6., odložený termín od 23.6.
 - ▶ > 601 m n. m. kosenie: riadny termín do 31.7., odložený termín od 1.8.
 - ▶ Odstup min. 30 dní medzi realizáciou kosenia v prvom termíne a kosenia v odloženom termíne
 - ▶ Je na rozhodnutí poľnohospodára kde v rámci podniku vyčleniť plochy kosené v odloženom termíne - pasenie HZ je možné realizovať po realizácii kosenia
 - ▶ Alternatíva pasenia: min. 10% plôch TTP pasených (HD, OV, KO a/alebo kone) - dodržanie termínu pre minimálnu údržbu (31.7.) + min. 10% odložené kosenie na nepasenej ploche
 - ▶ Povinnosť dodržiavať zaťaženie: min. 0,3 DJ/ha
 - ▶ Viest' evidenciu o pasení
 - ▶ % výmery, na ktorej sa realizuje odložené kosenie sa vypočíta z plochy, na ktorej sa nerealizuje pasenie ako hlavná operácia

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

Povinnosti na TP

- ▶ **Zatrávnenie medziradia:**
 - ▶ Zabezpečenie celoročného zeleného krytu plochy min. každého druhého medziradia viníc, sádov, chmeľníc plodinami alebo ich zmesami - vid' tabuľka
 - ▶ Obhospodarovanie plochy medziradií (kosenie, pasenie, mulčovanie)
 - ▶ V zatrávnených medziradiach zákaz použitia herbicídu
- ▶ **Vhodné obhospodarovanie plôch rýchlorastúcich drevín:**
 - ▶ Vo vegetačnom období vykonať najmenej 2x ošetrovanie medziradia a riadkov s cieľom prevencie výskytu expanzívnych druhov rastlín vrátane inváznych druhov bez použitia POR

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

Povinnosti na TP

Názov plodiny	latinský
slovenský	
d'atelina egyptská	Trifolium alexandrinum L.
d'atelina lúčna	Trifolium pratense L.
d'atelina obrátená	Trifolium resupinatum L.
d'atelina plazivá	Trifolium repens L.
d'atelina purpurová	Trifolium incarnatum L.
d'atelina mechúrikatá	Trifolium vesiculosum Savi
facélia vratičolistá	Phacelia tanacetifolia Benth.
facélia kalifornská	Phacelia congesta Hook.
horčica biela	Sinapis alba L.
kostrava červená výbežkatá	Festuca rubra subsp. rubra
kostrava červená trstnatá	Festuca rubra subsp. commutata
kostrava drsnolistá	Festuca brevipila
kostrava ovčia	Festuca ovina
ľadenec rožkatý	Lotus corniculatus L.
ľaničník siaty	Camelina sativa (L.) Crantz
lipnica lúčna	Poa pratensis L.
lucerna siata	Medicago sativa L.
lucerna d'atelinová	Medicago lupulina
mätonoh mnohokvetý	Lolium multiflorum Lam.
mätonoh trváci	Lolium perenne
mrkva obyčajná	Daucus carota L.
nevädza poľná	Cyanus segetum Hill)
pohánka jedlá	Fagopyrum esculentum Moench
ranostajovec pestrý	Securigera varia (L.) Lassen
red'kev siata	Raphanus sativus L.
skorocel kopijovitý	Plantago lanceolata L.
slez nebadaný	Malva neglecta Wallr.
slez praslenatý	Malva verticillata L.
vičenek vikolistý	Onobrychis viciifolia Scop.
psinček	Agrostis

Celofarmová EKO-schéma $\geq 50\%$

► Sadzba:

- mimo chránených území: 59 EUR/ha
- chránené územia: 92 EUR/ha

Ďakujem za pozornosť

Ing. Andrej Gajdoš